

Referat fra møde i arbejdsgruppen for kartofler d. 17. marts 2020 via Skype

1) Orientering omkring antal anmeldelser v/LBST, Thomas Hundebøl

Thomas orienterede om at der til dato er 71 avlere, der har anmeldt omkring 5.500 ha. I forhold til sidste sæson, hvor der i alt var 91 avlere og 5.900 ha. Ved samme areal som sidste år forventes yderligere anmeldt omk. 400-500 ha. Landbrugsstyrelsen har ekstraordinært ringet rundt til de avlere, vi har kunne konstatere ikke har anmeldt marker til jordprøvetagning endnu.

Tilbage melding på forespørgsel om styrelsen kunne gøre mere ift. de manglende anmeldelser, kan Landbrugsstyrelsen desværre ikke sende lister rundt over manglende anmeldere, jf. GDPR. Vi opfordrer derfor erhvervet til selv at kontakte deres avlere, og gøre dem opmærksomme på at der skal anmeldes nu.

2) Orientering om status på jordprøvetagning v/LBST, Thomas Hundebøl

Der er til dato udtaget omkring 2.800 prøver fra 3.800 ha, og der mangler at bliver udtaget ca. 1.200 prøver fra 1.700 ha. Dertil kommer forventeligt 400 prøver, fra de marker, som endnu ikke er anmeldt. På laboratoriet mangler der pt. at blive analyseret 700 prøver. Dvs. der mangler analyse af ca. 2.300 prøver.

3) Orientering om timing ift. lægning V/SEGES, Lars Bødker

Meldingen fra erhvervet er at det er rigtig vådt mange steder, men at det ikke er alle marker. Der lægges fra midt april på de marker, der kan. Det er ikke muligt at skelne mellem forskellige landsdele, da vandet på markerne er spredt ud på forskellige marker rundt omkring i hele landet. Selv om det ser rigtig vådt ud lige nu, så kan 2 uger med sol betyde at alle marker tørrer så meget op, at det alligevel bliver muligt at lægge til tiden.

4) Orientering om laboratoriekapacitet v/FVST, Ole Søgaard Lund

Laboratoriekapacitet er i øjeblikket nede på 200 prøver om ugen. Dette skyldes både planlagt sygdom og orlov hos laboratoriepersonalet, men også at propningen blev flyttet fra Århus til Ringsted midt under sæsonen, hvilket betød at laboratoriet i en periode var nødt til at prioritere ressourcer til propning fremfor jordprøver.

Da jordprøveanalyserne kun kan foretages af uddannet personale er det desværre ikke muligt for laboratoriet at sætte ekstra personale til at foretage jordprøveanalyserne på nuværende tidspunkt.

Landbrugsstyrelsen og Fødevarerstyrelsens laboratorium har tidligere på sæsonen aftalt at en del af jordprøverne skulle sendes til analyse hos et andet laboratorium i EU, men grundet Corona-situationen i EU lige nu, har samtlige laboratorier meldt tilbage, at de ikke har mulighed for at modtage jordprøver fra andre lande.

Der var en diskussion af om det kan være muligt at udtage prøver fra mest tørre jorde først, og få disse analyseret først, men tilbagemeldingen fra erhvervet var at dette ikke var en gangbar løsning. Dette skyldes både at det ikke er muligt at få oplysninger omkring alle jorde, og hvilke skal så prioriteres først – og hvilke sidst. Generelt skal det ikke være sådan at dem, der råber højest får analyseret deres prøver først. Det blev yderligere fremhævet, at der er mindre avlere, der ikke er repræsenteret i udvalget, og deres interesser skal selvfølgelig tilgodeses på lige fod med alle andre.

Udgangspunktet fra Landbrugsstyrelsen er at marker, der anmeldes først bliver udtaget først, i det omfang det kan lade sig gøre, og det samme gør sig gældende for analyserne. Først indkomne jordprøver til laboratoriet analyseres først, dog under forudsætning af at jordprøverne er tørre.

5) Drøftelse af mulige løsninger og risici v/LBST, Jane Momberg

Laboratoriet er kommet med et forslag om, at de i stedet for at mikroskopere hele jordprøven på 500 ml jord, så vil de bruge kortere tid på mikroskopering, og dermed nedsætte analysetiden med 2/5. Det vil stadig være det samme uddannede personale, der kigger på jorden, og der udtages stadig 500 ml. jord. Det er ligeledes 500 ml. jord der vaskes, men i den sidste del af processen ser laboranten kortere tid efter PCN. Hvis vi gør brug af denne metode vil laboratoriet kunne levere ca. 400 prøvesvar om ugen – alt andet lige. Laboratoriets sammenfattende udmelding er, at de på den måde vil komme i hus med alle prøvesvar inden d. 1. maj. Denne løsning fraviger imidlertid EPPO standarden og vi gør udelukkende brug af den fordi vi er i en nødrethssituation.

Erhvervet støtter op om denne indstilling. De forventer dog at jordprøvesvarene med dette tiltag vil kunne være i hus i uge 17. Fra d. 22. april og frem til senest den 1. maj forventes det at hovedparten af læggekartoflerne lægges, og derfor er det afgørende at analysesvarene kan komme i hus inden d. 1. maj.

Landbrugsstyrelsen opfordrede til at der som vanlig ikke bliver lagt kartofler i jorden, før resultatet af jordprøverne er kommet. Hvis der kommer en situation hvor kartoflerne skal lægges og jordprøverne endnu ikke er analyseret, så kontakt Landbrugsstyrelsen inden lægning, så vi ved hvilke marker der er i denne særlige situation. Det er dog altid avlerens eget ansvar, at arealet er prøvetaget og fundet fri for PCN inden der lægges læggekartofler.

For eksporten vil en nedsættelse af analysekvaliteten ikke betyde, at der ikke kan udstedes plantesundhedscertifikater. Det skal dog gøres opmærksom på, at der kan være situationer hvor køber kræver at der er en akkrediteret analyse, jf. EPPO standarden. Sådanne eventuelle klausuler i de civilretlige aftaler kan Landbrugsstyrelsen ikke tage ansvar for. Det er ikke blevet fremhævet som et handelspræmis af virksomhederne under mødet.

Landbrugsstyrelsen vil kunne udstede plantesundhedscertifikater som sædvanligt, og det er således ikke kvalitetskrav, men alene plantesundhedskrav styrelsen står inde for ved udstedelse af plantesundhedscertifikater.

6) Videre proces v/LBST, Kristine Riskær

Efter dette møde vil Landbrugsstyrelsen sende en indstilling til styrelsens direktion. Vi søger således at fravige EPPO-standardens i denne situation, og vi vurderer at risikoen plantesundhedsmæssigt er lav. Det kunne dog have været at foretrække, at markernes historik kunne have indgået i prioriteringen af analyserne.

Der sendes en faglig meddelelse ud omkring en eventuel beslutning.

Endelig kom det ikke tydeligt nok frem på selve mødet, men Landbrugsstyrelsens har opprioriteret jordprøvetagningen, og kontrollører er derfor i fuld gang med at prøvetage de sidste anmeldte arealer.